سرمقاله

انتظارات تورمی و آثار آن بر بازارها

ادامه از صفحه۱

ـ طی یک سال امری عادی و ویژگی ثابت اقتصاد ایران است. شکل‌گیری انتظارات تورمی بسیار سریع و خنثی کردن آن سخت است.

درباره چگونگی تاثیر انتظارات در اقتصاد دو نظریه اصلی وجود دارد. نظریه انتظارات عقلانی و نظریه انتظارات تطبیقی. در هر دو این نظریات در اینکه علاوه بر تورم واقعی، انتظارات نیز نقش مهمی در اقتصاد بازی می‌کند اتفاق نظر وجود دارد، با این حال تفاوت عمده درباره چگونگی شکل‌گیری این انتظارات است. بر اساس فرضیه انتظارات تطبیقی، انتظارات در پرتو تجربیات گذشته شکل می‌گیرند و پس از آن، کارگزاران اقتصادی از آن تجربیات درس می‌گیرند. دیدگاه انتظارات راجع به یک متغیر، صرفا بر اساس مقادیر گذشته آن شکل می‌گیرد و سایر اطلاعات در دسترس (اطلاعات حال حاضر و آینده) نقشی در آن نخواهند داشت. مشکل این نظریه این است که بر خطای سیستماتیک در پیش‌بینی‌های آینده تمدید آحاد فعالان اقتصادی دلالت دارد. به‌عبارت‌دیگر، مردم با وجود اینکه به خطای خود در پیش‌بینی متغیرها در دوره بعد پی می‌برند، تنها بخشی از خطای خود را تعدیل و همچنان بخشی از خطای خود را بدون تصحیح برای دوره‌های بعدی باقی می‌گذارند. نظریه انتظارات عقلانی درصدد رفع این خطا است. بر این اساس، کارگزاران اقتصادی در نحوه شکل‌گیری انتظارات و تصمیم‌گیری‌های اقتصادی خود اشتباه سیستماتیک نمی‌کنند. معنی آن این نیست که کسی در برآورد آینده اشتباه نمی‌کند بلکه به این معنی است که اگر کسی متوجه اشتباه در برآورد قبلی خود شد، دیگر آن را آگاهانه تکرار نمی‌کند و انتظارات خود را مجددا بر اساس اطلاعات جدید تعدیل می‌کند. بنابراین طبق این دیدگاه مردم با توجه به اطلاعاتی که دارند و آشنایی با قوانین عام اقتصادی، به سرعت برای محافظت خود در مقابل آثار سیاست‌های اقتصادی دولت و یک مرکزی عکس‌العمل نشان می‌دهند و درواقع آثار این سیاست‌ها را از همان ابتدای اجرای آن خنثی می‌کنند. در چنین شرایطی، بخش تقاضای کل اقتصاد مشکل می‌شود و سیوالان اقتصادی قادر به مدیریت آن نخواهند بود. اگر چه ظاهر نظریه انتظارات عقلانی منطقی به نظر می‌رسد و حتی در مقام عمل نیز سیاستگذاری و مدیریت انتظارات را سادەتر می‌کند اما در ایران به‌دلیل وجود نرخ‌های بالای تورم مزمن و ساختاری، وجود تحریم‌های اقتصادی و بی‌اطلاعی مردم از تصمیم‌های دولت، انتظارات تورمی نیز عمدتا مبتنی بر تجربیات گذشته است.

چرا انتظارات تورمی مهم هستند؟

انتظارات تورمی صرفا نرخی است که مردم شامل مصرف‌کنندگان، تولیدکنندگان، صاحبان مشاغل، سرمایه‌گذاران و... انتظار دارند قیمت‌ها در آینده افزایش یابد. انتظارات تورمی اهمیت دارد زیرا نرخ تورم واقعی تا حدی به انتظارات ما بستگی دارد. اگر همه انتظار داشته باشند که قیمت‌ها مثلا ۲۰درصد در سال آینده افزایش یابد، کسبوکارها می‌خواهند قیمت‌ها را (حداقل ۲۰درصد افزایش دهند و کارگران، کارمندان، معلمان و بازنشستگان خواهان افزایش حقوق و دستمزد خود به میزان (حداقل) ۲۰درصد خواهند بود. درهرحال اگر انتظارات تورمی یک درصد افزایش یابد تورم واقعی نیز یک واحد درصد افزایش خواهد یافت. اگر مردم (کارگزاران اقتصادی) انتظار داشته باشند تورم افزایش یابد، نرخ تورم نیز افزایش خواهد یافت و اگر مردم انتظار داشته باشند نرخ تورم کاهش یابد، این نرخ کاهش خواهد یافت. در واقع انتظارات، تصمیم‌ها و رفتارهای مصرفی و هزینه‌ای آنها را تحت تاثیر قرار می‌دهد. علاوه بر این، نرخ بهره واقعی که تفاوت بین نرخ بهره اسمی و انتظارات تورمی است، یکی از عوامل کلیدی تعیین‌کننده تصمیمات سرمایه‌گذاری و مصرف است. با توجه به نقش مهمی که انتظارات تورمی ایفا می‌کنند، درک چگونگی توسعه این انتظارات ضروری است. انتظارات تورمی مهم است زیرا عامل اصلی تشکیل دهنده تورم است. نرخ‌های بالای تورم برهم‌زننده ثبات اقتصادی است. دستیابی به رشد اقتصادی پایدار تنها در سایه ثبات اقتصادی شکل می‌گیرد. ثبات اقتصادی زمانی شکل می‌گیرد که در کشور نرخ تورم پایین و پایدار (در کنار عوامل دیگری مانند کسری بودجه پایین، ثبات نرخ ارز و...) وجود داشته باشد.

چرا سیاستگذار باید به انتظارات تورمی اهمیت بدهد؟

مفهومیت سیاستگذار دستیابی به حداکثر اشتغال پایدار و ثبات قیمت‌ها است. برای نیل به ثبات قیمت‌ها، ثبات در انتظارات تورمی مهم است. اگر سیاستگذار (بانک مرکزی) دستیابی به نرخ تورم مثلا ۲۰درصد را هدف‌گذاری کند، اما مردم (کارگزاران اقتصادی) به هدف‌گذاری آن بی‌اعتماد باشند، قادر به نیل به هدف تورمی ۲۰درصدی نخواهند بود. اگر مردم به این سیاست اعتمادی نداشته باشند و دولت بخواهد صرفا قیمت برخی کالاها و خدمات (مانند افزایش کالاهای اساسی در سال ۱۴۰۱)، را تغییر دهد و قیمت سایر کالاها و خدمات ثابت بماند، موفق نخواهد بود. بنابراین عدم‌تغییر انتظارات مردم در نوسانات کوتاهمدت برای سیاستگذار در جهت مدیریت نرخ تورم بسیار مهم است. اینجا اطلاع از انتظارات تورمی مردم برای سیاستگذار (بانک مرکزی) اهمیت پیدا می‌کند.

سنجش انتظارات تورمی مبتنی بر اطلاعات بازار

سنجش انتظارات تورمی با این روش ساده‌ترین و کاربردی‌ترین روش ارزیابی انتظارات تورمی است. این شاخص بر اساس تفاوت نرخ تورم احتفاظی و آتی یا تفاوت بین نرخ اسمی احتفاظی و آتی اوراق قرضه دولتی محاسبه می‌شود. البته این شاخص با اثرات پوشش ریسک و قیمت دارایی تعدیل نمی‌شود. چنین تعدیلی برای استخراج مولفه‌های اصلی انتظارات «واقعی» ضروری است. هرچند این تعدیل هم پیچیده است و هم مستلزم مدل‌سازی است. میزان اصلی این روش اندازه‌گیری این است که این شاخص با دوره‌های زمانی کوتاه تهیه می‌شود (حداقل به‌صورت روزانه در دسترس هستند) این شاخص انتظارات تا ۳۰سال بعد را پوشش می‌دهد و منعکس‌کننده تصمیمات فعالان بازار مالی با اطلاعات کافی و ارزشمند است.

نظرسنجی از افراد متخصص و خبره

نظرخواهی از افراد متخصص و خبره از تورم مورد انتظار در دوره‌ای از یک تا ۱۰سال صورت می‌گیرد. از بین سه معیار فوق، معمولا نظرسنجی از افراد خبره و متخصص بایستی دقت در پیش‌بینی هم‌راست و منعکس‌کننده انتظارات واقعی کارگزاران اقتصادی است. این افراد به‌احتمال زیاد مختصات اقتصادی وسیع‌تری را در پیش‌بینی تورم انتظاری خودمی گنجانند اما پیش‌بینی‌کنندگان حرفه‌ای نیز ممکن است این انگیزه را داشته باشند که پیش‌بینی‌های آنها به اجماع نزدیک باشد که این می‌تواند نظرات واقعی آنها را با تورش همراه کند همین‌طور این شاخص نسبت به شاخص‌های مبتنی بر بازار کمتر به‌روز می‌شوند.

نظرسنجی از مصرف‌کنندگان

انتظارات مصرف‌کننده یا خانوار از تورم آینده با نظرسنجی از نظرات آنها درباره شرایط اقتصادی به‌دست می‌آید این نظرسنجی‌ها در بین کشورها متفاوت است. در برخی کشورها هیچ بررسی مبتنی درباره انتظارات تورمی مصرف‌کننده انجام نمی‌شود و در برخی کشورها تنها انتظارات تورمی کوتاهمدت پوشش داده می‌شود. فقط ایالاتمتحده و بریتانیا نظرسنجی‌هایی دارند که انتظارات تورمی بلندمدت را اندازه‌گیری می‌کند. عواملی وجود دارند که می‌توانند در دقت اندازه‌گیری‌های نظرسنجی مصرف‌کنندگان انتظارات تورمی تاثیرگذار به‌عنوان مثال، مصرف‌کنندگان ممکن است از مجموعه اطلاعات متفاوتی بر اساس تجربه شخصی خود استفاده کنند یا به برخی از اقلام وزن بیش‌تر بدهند. علاوه بر این، برای مصرف‌کنندگان انگیزه‌های کمتری برای تلاش در جهت کنار هم قرار دادن پیش‌بینی‌های آگاهانه وجود دارد. درحالی که اندازه‌گیری انتظارات تورمی از پیش‌بینی‌کنندگان حرفه‌ای و فعالان بازار مسلما با انگیزه‌های اعتباری و مالی همراه است.

درمجموع می‌توان گفت: سرمایه‌گذاران سهام می‌توانند در بلندمدت از سهام به‌عنوان محافظی در برابر تورم استفاده کنند این به آن معناست که ارزش پولی یک سهام یا سبد سهام می‌تواند در یک دوره تورمی افزایش یابد؛ به‌طوری که ثروت واقعی که سهامدار ذخیره می‌کند - کالاها یا خدماتی که می‌توان با آن مبادله کرد - با وجود قیمت‌های بالاتر ثابت بماند.

در کوتاهمدت، نگهداری سبدی از دارایی‌ها برای مصونیت از تورم توصیه نمی‌شود؛ زیرا رابطه بین قیمت سهام و تورم معکوس است؛ یعنی با افزایش تورم، کاهش قیمت سهام یا با کاهش تورم، شاهد افزایش می‌یابد. از نامطلوب‌ترین تورم بر قیمت سهام‌در کوتاهمدت می‌تواند ناشی از مجموعه‌ای از عوامل ازجمله کاهش درآمد و سود کوتاهمدت شرکت، کود کاهش‌دهنده‌ای مانند محدود کردن محیط اقتصاد کلان نامطلوب برای بازار سهام و هزینه‌های مصرف‌کننده به‌طور کلی می‌شود. درواقع با افزایش انتظارات تورمی بازده بازار سهام کاهش خواهد یافت زیرا فشارهای تورمی سودهای آتی شرکت‌ها را کاهش و نرخ تنزیل اسمی را افزایش می‌دهد. درنتیجه جریان ارزش حال منافع آتی شرکت‌ها کاهش خواهد یافت و درنتیجه انتظار می‌رود که قیمت سهام شرکت‌های بورسی نیز کاهش یابد.

محمدتقی قیاثی
Alborz.payam@gmail.com

قنبرپور خبر داد:

افتتاح نخستین مرکز تعمیرات موتورهای سنگین هواپیما در منطقه ویژه اقتصادی پیام

مشاور وزیر ارتباطات، رئیس هیات مدیره و مدیر عامل شرکت خدمات هوایی پیام در آئین افتتاح مرکز تعمیرات موتورهای سنگین هواپیما که به همت شرکت دانش‌بنیان «ویستاتوربین» برای اولین بار در استان البرز راه‌اندازی شد، گفت: این اتفاق پایه‌گذار اتفاقات دیگری است که در آینده‌ای نزدیک در منطقه ویژه اقتصادی پیام رقم خواهد خورد.

به گزارش پیام آشنا، تیلدا حسینی - «اکبر قنبرپور» مدیرعامل منطقه ویژه اقتصادی پیام ضمن مثبت خواندن این رویداد گفت: جای خرسندی است در سالی که مزین به حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان است این امر با تکیه بر دانش و توان مهندسی یک شرکت دانش‌بنیان در این منطقه محقق شد.

مشاور وزیر ارتباطات با ذکر اهداف و اقدامات موثر فرودگاه بین‌المللی پیام گفت: این فرودگاه دارای کاربری‌های گوناگون و متنوعی از قبیل کاربری پروازهای کارگو، پروازهای مسافربری و آموزشی است اما ثبات آنها منوط به اتفاقی است که امروز رخ داد و برای نخستین بار مرکز تعمیر و نگهداری هواپیما در این منطقه مهم مستقر شد که امید است آغازی برای تداوم همکاری با شرکت‌های دانش‌بنیان، فناور و استارت‌آپ‌ها باشد.

مدیر عامل منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین المللی پیام در ادامه سخنانش ضمن مقایسه توان مهندسی کشور ایران در صنعت هواپیمایی با سایر کشورها گفت: تحریم‌هایی که در طولانی مدت به صورت تدریجی به ایران وارد شد نه تنها عزم دانشمندان را کم نکرد که در طول زمان سبب شد به چنان خودکفایی برسیم که اینک توان مهندسی ایران در صنعت هواپیمایی فرسنگ‌ها با رویه فاصله داشته‌باشد.

اکبر قنبرپور با اشاره به نقل قولی از مقامات روسی که خواستار انتقال توان مهندسی ایران به این کشور شده بودند، گفت: بنا به گفته خودشان در چند ماه آینده حدود ۶۰۰ هواپیمای غربی در روسیه زمین‌گیر خواهد شد، چون کشورهای غربی، اروپایی و آمریکایی پس از تحریم روسیه از فروش و ارائه هر گونه خدمات، قطعات و تجهیزات به روسیه خودداری کردند و این در حالیست که روسیه به هیچ وجه این موضوع را پیش‌بینی نکرده و خود را برای این روزها آماده نساخته‌بود.

رئیس هیات مدیره و مدیر عامل شرکت خدمات هوایی پیام در بخش دیگری از سخنانش به تشریح سه هدف و برنامه مهم منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین‌المللی پیام در سال جاری پرداخت و گفت: در قالب بهره‌برداری از توان بخش خصوصی در صدد هستیم تعدادی از هواپیماهایی که چندین سال پرواز نداشته است را با اخذ مجوزهای لازم از سازمان هواپیمایی کشور در قالب یک قرارداد مشارکت با بخش خصوصی مجددا فعال کنیم.

تثبیت پروازهای مسافربری پیام یکی دیگر از اولویت‌های مهمی بود که قنبرپور به آن اشاره کرد و گفت: در این راستا در تلاش هستیم با تامین مالی و خرید یک فروند هواپیما شرایطی فراهم کنیم تا برخی از ایرلاین‌ها تعدادی از پروازهای مبدأ و مقصد خود را به فرودگاه پیام اختصاص دهند.

بهره‌برداری از فرودگاه بین‌المللی پیام در قالب یک قرارداد با شرکت یا شرکت های واجد شرایط دیگر برنامه‌ای بود که وی به آن اشاره کرد و گفت: در جمع بندی‌ها به این نتیجه رسیدیم که مدیریت فرودگاه در اختیار منطقه ویژه اقتصادی پیام هست اما بهره‌برداری از فرودگاه را می‌توان به شرکت توانمندی داد که شرایط لازم را داشته باشد. پیش‌بینی ما این است که با اعلام فراخوانی در نیمه دوم سال، این مهم را در قالب قراردادی به نتیجه برسانیم.

بخش دوم سخنان مشاور وزیر ارتباطات به انتظارات منطقه ویژه اقتصادی و فرودگاه بین‌المللی پیام از دولت و استانداری اختصاص داشت.

وی ضمن اشاره به تفاوت بیش از ۴۰ برابری بین نرخ سوخت پرواز کارگو و پرواز مسافربری گفت: درخواست ما از دولت این است نرخی که برای شناورها، کشتی‌های مسافربری و هواپیما در نظر گرفته برای پروازهای باری هم لحاظ و تعدیل شود چون برقراری پروازهای کارگو منجر به توسعه صادرات و تجارت بین‌الملل خواهد شد.

مدیر عامل شرکت خدمات هوایی پیام برگزاری مسابقات جام جهانی در قطر را حائز اهمیت و نقطه عطفی در تبلور اقتصاد این منطقه دانست و گفت: برای اولین بار در فاصله بسیار نزدیکی از ایران اتفاقی رقم می‌خورد که نه تنها در نوع خود بی‌نظیر است که در غرب آسیا رویدادی جریان خواهد داشت که اقتصاد بزرگی را برای کشورهای این منطقه به‌ارمغان خواهد آورد.

قنبرپور ادامه داد: بر اساس توافق صورت گرفته بین ایران و قطر پروازهای متعدد و همچنین ترانزیت دریایی در بازه زمانی سه ماهه بازی‌های جام جهانی بین این دو کشور انجام می‌شود. فرودگاه پیام هم در زمینه پروازهای باری و تامین تجهیزات و مواد مصرفی به این کشور اعلام آمادگی کرده و امید است با تفاهم خوبی که صورت گرفته از ظرفیت فرودگاه پیام در این راستا استفاده شود.

ایام اربعین و سفر زائران اباعبدالله (ع) به عتبات عالیات دیگر محور سخنان قنبرپور بود. وی با بیان اینکه مسافران استان البرز، غرب استان قزوین و غرب استان تهران برای رسیدن به فرودگاه امام به عنوان مبدا پرواز باید مسافت طولانی را طی کنند، گفت: از آنجایی که فرودگاه پیام صبح‌ها ترافیک بسیار زیادی به سمت تهران دارد پیشنهاد و درخواست ما این است که برقراری پروازهای اربعین از مبدا فرودگاه پیام به عراق صورت گرفته که امید است میزبان شایسته‌ای برای زائرین حضرت سیدالشهدا (ع) باشیم.

سردار محمدیان خبر داد:

دستگیری عوامل تیراندازی در رجایی‌شهر کرج

فرمانده انتظامی البرز گفت: دو نفر از عوامل تیراندازی در منطقه اوقاف‌های رجایی‌شهر کرج دستگیر شدند.

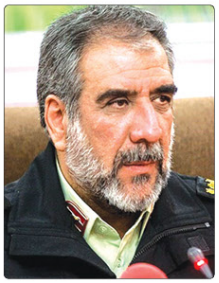

به گزارش پیام آشنا، سردار عباسعلی محمدیان اظهار کرد: ظهر سه شنبه ۷ تیرماه خبر وقوع یک فقره تیراندازی با سلاح گرم در یک تعویض روغنی در منطقه رجایی شهر به مرکز فوریت‌های پلیسی ۱۱۰ اعلام و با توجه به حساسیت امر اکیپی از کارآگاهان اداره جرایم جنایی پلیس آگاهی برای بررسی موضوع به محل اعزام شدند.

وی افزود: بررسی‌های اولیه حاکی از این بود یک نفر از شهروندان به دلیل اختلافات قبلی در این درگیری مورد هدف گلوله افراد ناشناس قرار گرفته و پس از انتقال به بیمارستان علی رغم تلاش کادر درمان این شخص فوت شده است.

فرمانده انتظامی استان البرز با اشاره به انتشار گسترده فیلم این درگیری در فضای مجازی و درخواست مردم از پلیس برای برخورد با مسببان این درگیری، تصریح کرد: بلافاصله پس از انجام تحقیقات میدانی، اقدامات اطلاعاتی پلیسی کارآگاهان برای شناسایی افراد دخیل در این حادثه آغاز و در کمتر از ۲۴ ساعت دو نفر از متهمان با هماهنگی مقام قضایی در یک عملیات ضربتی دستگیر و به پلیس آگاهی منتقل شدند.

وی با بیان اینکه تحقیقات تکمیلی برای شناسایی سایر متهمان ادامه داشته و در اخبار بعدی به اطلاع ملت شریف ایران خواهد رسید خاطرنشان کرد: پلیس به هیچ احدی اجازه قدرت نمایی و برهم زدن نظم و امنیت را نمی‌دهد و با قانون شکنان و کسانی امنیت روانی شهروندان را جریحه‌دار می‌کنند با قدرت برخورد می‌کند.

«احمدی‌نژاد» شهردار فردیس شد

«محمدرضا احمدی‌نژاد» با هفت رای شورای شهر به عنوان شهردار فردیس انتخاب شد.

به گزارش پیام آشنا، روز پنجشنبه پس از سه روز جلسه‌های پی در پی شورای اسلامی شهر فردیس محمدرضا احمدی‌نژاد به عنوان شهردار انتخاب شد.

رزومه ۷ نفر برای سمت شهردار فردیس پس از بررسی‌های لازم به صحن شورا معرفی شد، در این بین حسن مدیر روستا، ناصری مقبل و علیرضا قربانی از تصدی شهرداری فردیس انصراف دادند تا شورا از میان سعید صفری، محمدرضا احمدی نژاد و حمید شهسواری و ظهروی منش شهردار آینده را انتخاب کند. بعد از رأی‌گیری در مرحله دوم سعید صفری با ۹ رأی و محمدرضا احمدی نژاد با ۵ رأی به مرحله نهایی راه یافتند.

در پایان از بین دو کاندیدای سکّاداری سمت شهرداری فردیس: صفری و احمدی نژاد: احمدی نژاد با ۷ رأی در جلسه علنی شورای اسلامی شهر فردیس به عنوان شهردار انتخاب شد.

سرپرست شهرداری کرج، مسئول عمران سازمان پایانه‌های مسافربری، مسئول بازرسی حوزه معاونت فنی، مسئول بازرسی سازمان عمران و نوسازی، عضو کمیسیون تحویل عمده شهرداری کرج، دبیر هیئت انتخاب مشاور، مدیر کل تقاطعات غیر هم سطح، جانشین معاونت فنی عمرانی و سرپرست معاونت حمل و نقل و ترافیک بخشی از سوابق کاری محمد رضا احمدی نژاد در شهرداری کرج بوده است.

مدیریت بحران البرز هشدار داد:

کاهش کیفیت هوای البرز تا دوشنبه

مدیر کل مدیریت بحران استانداری البرز گفت: بر اساس پیش بینی های هواشناسی کیفیت هوا در این استان کاهش می یابد.

به گزارش پیام آشنا، محمدرضا فلاح نژاد افزود: تحلیل آخرین الگوهای پیش یابی حاکی از گذر امواج کم دامنه و ناپایدار سطوح میانی و همراهی آن با چینش قابل توجه فشار سطح زمین تا دوشنبه سیزدهم تیرماه است.

وی گفت: بر این اساس در بعضی ساعات وزش باد شدید، گرد و خاک، گرد و غبار، کاهش کیفیت هوا و نیز کاهش محسوس دما در استان البرز مورد انتظار است.

فلاح نژاد گفت: شکستگی درختان، آسیب به سقف خانه ها و سازه های موقت، گلخانه ها، تابلو ها و بنرهای تبلیغاتی در سطح شهر، سقوط اجسام از ارتفاع ، کاهش میدان دید افقی ،کاهش موقت کیفیت هوا و افزایش آلاینده ها از اثرات این مخاطره طبیعی است.

وی تاکید کرد: محکم کردن سازه های موقت، تابلو های تبلیغاتی، احتیاط در عبور از مجاورت ساختمان های نیمه کاره، تمهیدات لازم جهت جلوگیری از خسارات به دلیل وزش باد شدید از توصیه ها در این زمینه به شمار می رود.

فلاح نژاد گفت: همچنین به علت کاهش کیفیت هوا افراد آسیب پذیر شامل کودکان، سالمندان و بیماران تنفسی حتی الامکان از حضور بلند مدت در فضای باز خودداری کنند

بلومبرگ: مذاکرات دوحه احتمالا پس از سفر بایدن به منطقه از سر گرفته می‌شود

شبکه بلومبرگ در گزارشی با استناد به اظهارات دیپلمات‌های اروپایی مدعی شد که مذاکرات غیرمستقیم برجامی میان ایران و آمریکا با تسهیل گری اتحادیه اروپا احتمال پس از سفر رئیس جمهور آمریکا به منطقه از سر گرفته خواهد شد.

به گزارش پیام آشنا شبکه بلومبرگ در گزارشی درباره مذاکرات برجامی نوشت: تلاش‌ها برای احیای توافق هسته‌ای احتمالا پس از سفر جو بایدن، رئیس جمهور آمریکا به منطقه در ماه جاری میلادی (آذر و مرداد) از سر گرفته خواهد شد، مذاکرات غیرمستقیم میان آمریکا و ایران در دوحه که با تسهیل گری اتحادیه اروپا انجام گرفت، منجر به حل اختلافات طرفین نشد.

بلومبرگ در این باره گزارش داد دو دیپلمات اروپایی که از نزدیک در جریان مذاکرات برجامی این هفته در دوحه بودند، گفتند: در حالی که مذاکرات پیشرفتی نداشته است، انتظار می‌رود تلاش‌ها برای احیای توافق در زمانی فراتر از ضربالاجل پیشنهادی مدیرکل دیدمبان هسته‌ای سازمان ملل از سر گرفته شود.

این گزارش می‌افزاید: آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در نشست شورای حکام در ۹ ژوئن گفت، در صورتی که مصالحه‌ای دیپلماتیک در این زمینه ظرف یک ماه انجام نگیرد، بازرسان آن نخواهند توانست فعالیت‌های هسته‌ای ایران را ذیل توافق راستی‌آزمایی کنند و این خود ضربه‌الاجلی برای مذاکرات تعیین کرد.

همچنین در این گزارش آمده است: مقامات آمریکایی بارها گفته‌اند که فرصت باقی‌مانده برای مذاکرات اندک است با توجه به این که سرعت فعالیت‌های هسته‌ای ایران به گونه‌ای افزایش یافته که خطر ناکارآمد شدن توافق اصلی را در بر دارد.

در گزارش این شبکه آمده است: شخص سومی که در جریان این مذاکرات بوده است، گفت که این مذاکرات احتمال دارد در قطر و پس از سفر بایدن از سر گرفته شود. به گزارش ایسنا، مذاکرات دو روزه ایران و آمریکا با هماهنگی اتریک مورا، نماینده اتحادیه اروپا در مذاکرات که به طور مستقیم در دوحه انجام شده، پایان یافت و طرف‌ها به رایزنی‌ها طبق روال گذشته ادامه خواهند داد.

مورا در این باره در صفحه توییترش نوشته بود: دو روز مذاکرات نزدیک در دوحه بر سر برجام داشتیم. متاسفانه هنوز پیشرفتی که تیم اتحادیه اروپا به عنوان هماهنگ‌کننده نسبت به حصول آن امیدوار بودند، به دست نیامده است. ما به کار با ضرورت بیشتر برای بازگرداندن ثبات منطقه‌ای و توافق کلیدی عدم اشاعه هسته‌ای به مسیر خود ادامه خواهیم داد.

حسین امیرعبداللهیان وزیر امور خارجه ایران خبرا در گفتوگویی با همتای قطری‌اش درباره مذاکرات ضمن تشکر از حسن میزبانی قطر گفت: ارزیابی ما از مرحله اخیر مذاکرات در دوحه مثبت می باشد.

وزیر امور خارجه کشورمان افزود: تاکید می کنم که ما برای رسیدن به توافقی خوب، قوی و پایدار جدی هستیم و در صورت واقع بینی آمریکا توافق دست یافتنی است. امیرعبداللهیان در ادامه گفت: مذاکره کننده ارشد ما همواره با بانگ عمل و در مسیر تحقق توافقی قابل قبول گام بر می دارد و ما بر ادامه مذاکره تا رسیدن به توافق مبتنی بر واقع بینی مصمم هستیم.

اخبار سراسری

سخنگوی دولت خبر داد:

فرصت ۱۵ روزه به بانک مرکزی برای تسهیل پرداخت وام

بهاری جهرمی از هدیه دولت برای زوج‌های جوان خبر داد و گفت: فرصت ۱۵ روزه‌ای به بانک مرکزی داده شد تا با تسریع و تسهیل پرداخت وام ازدواج جوانان را در دستور کار قرار دهد.

به گزارش پیام آشنا، علی بهاری جهرمی سخنگوی دولت با اشاره به هدیه دولت در روز ازدواج به جوانان، از فرصت ۱۵ روزه به بانک مرکزی برای ابلاغ آیین‌نامه به‌منظور تسریع و تسهیل پرداخت وام ازدواج خبر داد.

بهاری جهرمی برگزاری مراسم ازدواج در مراکز فرهنگی و تفریحی دولتی با تدوین آیین نامه مربوطه و حمایت از تعاونی‌ها و پروژه‌های ساخت مسکن برای زوج‌های جوان را از دیگر تسهیلات دولت برای امر ازدواج عنوان کرد.

تاکید اعضای کمیسیون مشترک مجمع بر تعیین تکلیف شرکت‌های دولتی

اعضای کمیسیون مشترک مجمع تشخیص مصلحت نظام در پانزدهمین جلسه خود به سیاستگذاری در خصوص اصلاح ساختار بودجه کشور و تعیین تکلیف شرکت‌های دولتی در برنامه هفتم توسعه ادامه دادند.

به گزارش پیام آشنا، در جلسه کمیسیون مشترک که به ریاست محمدباقر ذوالقدر و با حضور برخی اعضای مجمع و نمایندگانی از دولت، مجلس، قوه قضائیه و ستاد کل نیروی مسلح برگزار شد، مواد دیگری از سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه در خصوص «تعیین تکلیف شرکت‌های دولتی» در جهت نیل به پیشرفت اقتصادی عدالت محور مورد بررسی قرار گرفت.

اعضای کمیسیون مشترک پس از استماع پیشنهادات دولت و مجلس پیرامون بازبینی در خط‌مبدئی شرکت‌های دولتی و بودجه ریزی بر حسب ماموریت و عملکرد آنها به بحث و بررسی پرداختند و در موضوع «بازبینی، ساماندهی تعیین تکلیف شرکت‌های دولتی با رعایت سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی» به جمع‌بندی رسیدند و با برشمردن راهکارهای خود بر شفاف‌سازی و ضابطه‌مند کردن منابع و مصارف در شرکت‌هایی که پس از این ساماندهی، دولتی می‌مانند، تاکید کردند.

بر اساس این گزارش، در این جلسه محمد جواد ایروانی، علی لاریجانی، سید مرتضی نبوی، محمدرضا باهنر، مجید انصاری، داود دانش جعفری، محسن رضایی، پرویز داوودی و حسین مظفر، صادق واعظ زاده دبیرکلاه‌های خود را پیرامون ساماندهی شرکت‌های دولتی و نقش آن در اصلاح ساختار بودجه، مولدسازی اموال و دارایی‌های دولت، رفع مشکلات و ایجاد جهش اقتصادی بیان کردند.

یادداشت

آیا می‌توان با آنکارا قرارداد بلندمدت بست؟

یکی از محورهای سفر یکروزه وزیر امور خارجه به ترکیه، پیگیری امضای قرارداد همکاری‌های بلندمدت بین آنکارا و تهران اعلام شده است. قراردادی که کشورمان تاکنون با چندین کشور امضا کرده و کشورهای دیگری هم در فهرست اعلامی برای امضای آن قرار گرفته‌اند. اما سوال اساسی درباره ترکیه این است که آیا اساسا اردوغان و حزب عدالت و توسعه حاکم در آنکارا به‌اندازه کافی قابل اعتماد هستند؟

۱- سیاست خارجی ترکیه، مبرر رفتار ترکیه در ۱۰ سال اخیر نشان می‌دهد حداقل در حال حاضر نمی‌شود چندان سیاست خارجی این کشور را پیش‌بینی کرد. تصمیم‌گیری‌های عجیب و گاهی متناقض را باید پرتکرارترین عامل در سیاست خارجی ترکیه دانست. این کشور به‌واسطه نزدیکی به اخوان‌المسلمین تا همین چندسال پیش حمایت همه‌جانبه از گروه‌های فلسطینی داشت و حتی کشتی «هوی مرمره» را برای کمک به اهالی غزه به سمت اراضی اشغالی روانه کرد اما این روزها می‌بینیم اردوغان با مقامات رژیم صهیونیستی سر یک سفره می‌نشیند و از آن‌ها در آنکارا پذیرایی می‌کند. یکی دیگر از تناقضات در سیاست خارجی ترکیه رابطه این کشور با عربستان است. ترکیه به‌شکل مبنایی جزو محورهای ناهمسو با عربستان است. در حقیقت ترکیه به اخوان‌المسلمین نزدیک است اما عربستان اینچنین نیست و حتی می‌شود گفت دشمن اخوان‌المسلمین است. حتی در ماجرای خاشقجی دیدیم ترکها چگونه بین سلمان را در عرصه جهانی بی‌اعتبار کردند! اما همین ترکیه هفته گذشته میزبان بن‌سلمان بود و آنکارا اقرار است در اجلاس ریاض نماینده هم داشته باشد. تناقض دیگر در سیاست خارجه ترکیه، تعامل این کشور با روسیه است. سفیر روسیه در ترکیه ترور شد و همچنین ترکها یک جنگنده روسی را در سوریه ساقط کردند ولی خیلی زود دیدیم اردوغان در سفری به مسکو قرارداد خرید S۴۰۰ را امضا کرد و قال قضیه را کند. حال آنکه این خرید سبب اخراج آنکارا از خط تولید جنگنده اف۳۵ شد. مجموع این تناقضات در خوش‌بینانه‌ترین حالت نشان می‌دهد سیاست خارجی آنکارا کاملاً پراگماتیک با تکیه بر منافع کوتاه مدت اداره می‌شود که از مقامات آن شخصیت‌هایی اطمینان‌بخش نمی‌سازد.

۲- سیاست داخلی ترکیه؛ از نظر سیاست داخلی حزب عدالت و توسعه در وضعیت مناسبی به‌سر نمی‌برد. طبق نظرسنجی‌ها رأی این حزب در شهرهای اصلی کمتر از پیش است و همین ماجرا حتی اردوغان را هم نسبت به اوضاع آینده نگران کرده است. در چنین وضعی امضای تفاهم بلندمدت با دولتی در حال افول چندان معقول به‌نظر نمی‌رسد.

۳- رقابت اقتصادی؛ سومین مانع بر سر راه قرارداد بلندمدت با آنکارا نسبت اقتصادی ترکیه با ایران است. از یک طرف، بازار ترکیه در اختیار ایران نیست و از طرفی این کشور رقیب اصلی ما در بازارهای منطقه هم محسوب می‌شود. نظرسنجی‌های جدید نشان می‌دهد، بازار مصرفی عراق که زمانی در اختیار تجار ایرانی بود در بسیاری موارد حالا در اختیار ترکیه است. ترکیه حتی به زیرساخت‌های صنعتی و عمرانی عراق هم دسترسی پیدا کرده است. همچنین این کشور در حال برنامه‌ریزی برای دستیابی به بازار کشورهایی مثل افغانستان است. ترکیه حتی از قاچاق انواع محصولات به ایران هم چشم‌پوشی نکرده و می‌بینیم در برخی مواد مانند پوشاک این اجناس ترک هستند که گوی سبقت را از بازار داخلی ربوده‌اند.

۴- امنیت منطقه‌ای؛ ایران و ترکیه در فضای منطقه‌ای هم خیلی با یکدیگر همسو نیستند. در سوریه ما از نظام قانونی حمایت می‌کنیم و ترکیه از اپوزیسیون مسلح و گاهی تکفیری. در یمن ما از نظام مرضی و قانونی حاکم‌ایم و پایتخت حمایت می‌کنیم و ترکیه از شورشی‌های اخوانی الاصلاح. در عراق ما قائل به استقلال عراق هستیم و ترکها در شمال این کشور پایگاه دارد و نیرو به سوریه گردانند. ترکیه عضو پیمان ناتو است که عضو اصلی آن آمریکاست. اما مجزه دشمنان قسم خورده آمریکا محسوب می‌شویم. در آذربایجان و حوزه قفقاز ترکیه سمت نظام دیکتاتور باکو را گرفته، اما از همه مهم‌تر ترکیه در حال نزدیک شدن به تل‌آویو و اشغالگران قدس است اما به موضوع از قدرت گرفتن گروه‌های مقاومت حمایت می‌کنیم با این تفاسیر آیا هنوز هم می‌توانیم بگوییم آنکارا گزینه مناسبی برای بستن قرارداد بلندمدت هست؟ به نظر نگارنده اینچنین نیست!

مهدی زارع
Alborz.payam@gmail.com